

УТВЪРДИЛ:

Д-Р СТЕФАН КОНСТАНТИНОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ
ИКОНОМИКА НА
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

2012 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Наименование на специалността: Икономика на здравеопазването

“Икономика на здравеопазването” е традиционно утвърдена специалност, която в продължение на повече от двадесет години се преподава, в съответствие с утвърдените от Министерство на здравеопазването програми за специализация.

Непреходното значение на икономическата теория и практика е свързано с обективната диспропорция между оскъдните ресурси и значителните неудовлетворени потребности, налагащи избор в процеса на управление.

Значението на специалността нараства в резултат на:

- Пазарно ориентираната стопанска система в страната;
- Автономията в управлението на здравните заведения;
- Плурализма в собствеността на здравните заведения;
- Богатството от форми на финансиране и новото съдържание на финансовия мениджмънт;
- Световни тенденции към радикална структурна реформа в здравеопазването;
- Непрекъснато нарастване потребностите от медицинска помощ;
- Необходимостта от икономически разумна и ефективна здравна политика и практика;
- Трайна тенденция към поскъпване на медицинската помощ;
- Появата на нови, конкуриращи се медицински и здравеопазни технологии, изискващи и обективна икономическа оценка.

1.2. Продължителност на обучението: 2 (две) години

1.3. Изисквано базово образование за допускане до обучение по специалността: завършено висше образование на образователно-квалификационна степен “магистър” по специалност “медицина” и придобита професионална квалификация “магистър-лекар” или завършено висше образование на образователно-квалификационна степен “магистър” или “бакалавър”.

1.4. Общи положения. Задачите на обучението са:

1. Запознаване със системите на здравеопазването в света и специфичните черти на системата в България;
2. Съвременна икономическа оценка за пазарно регулираните системи;
3. Усвояване на базови икономически знания, приложими и в системата на здравеопазването;
4. Изучаване на икономически методи, приложими на макро- и микро ниво на здравната система;
5. Овладяване на методологични знания и практически умения за:
 - 5.1. Комплексен икономически анализ на здравно заведение;

- 5.2. Оценка на ефективността в медицината и здравеопазните дейности;
- 5.3. Провеждане на целеви икономически наблюдения;
- 5.4. Статистически анализи;
- 5.5. Моделиране и прогнозиране;
- 5.6. Методи на икономически контрол.

2. ДЕФИНИЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА, КОМПЕТЕНЦИИ И УМЕНИЯ

Специалност „Икономика на здравеопазването” подготвя специалисти, които вземат управленски решения, разработват и управляват икономически информационни системи и подготвят икономическа информация за анализи, оценки, прогнози и модели.

3. ЦЕЛТА НА ОБУЧЕНИЕТО е посредством придобиване на специалността ”Икономика на здравеопазването” да се създадат високо квалифицирани специалисти за нуждите на икономическото управление на лечебните и здравни заведения, съобразено с изискването за стопанска ефективност при конкретните условия в България.

4. ОБУЧЕНИЕ

4.1. УЧЕБЕН ПЛАН

Основният курс по “Икономика на здравеопазването” има за цел да даде съвременни икономически знания на работещите в здравеопазването специалисти. Учебният материал е представен в пет модула със следното съдържание и продължителност:

I модул	“Въвеждане”	1 седмица
II модул	“Икономическа наука и икономика на здравеопазването”	2 седмици
III модул	“Системи на здравеопазване”	2 седмици
IV модул	“Операционни методи в икономическото управление”	2 седмици
V модул	“Анализ на дейността на здравните заведения”	2 седмици

Специализацията протича по утвърден **индивидуален учебен план**. Прилагат се следните форми на подготовка:

- **Основен курс** по “Икономика на здравеопазването” – двумесечен лекционен курс, организиран в пет модула, в базата за специализация на курса се интерпретират дискусии за икономиката на здравеопазването проблеми и се

запознават специализантите с водещи в теорията и практиката технологии. Присъствието на специализантите на курса е задължително;

- **Консултации** при висококвалифицирани специалисти – ръководителят на специализанта или други изтъкнати специалисти в съответната област на икономиката на здравеопазването;
- **Самоподготовка** по утвърден индивидуален план;
- Участие в три- до петдневни **работни срещи** по проблемите, включени в утвърдените за специалността колоквиуми.

4.2. УЧЕБЕНА ПРОГРАМА

4.2.1 Теоретична част

1. ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

1.1. Икономическата наука.

1.2. Основни икономически понятия и категории.

1.3. Основни икономически закони.

1.4. Ролята на държавата в стопанската дейност.

1.5. Пазарна система: търсене, предлагане, цени.

1.6. Макроикономическа политика: цели, проблеми, инструменти, измерване на макроикономическата активност.

2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

2.1. Икономическият начин на мислене в здравеопазването.

2.2. Икономика на здравеопазването.

2.3. Търсене и предлагане в здравеопазването. Специфични особености на пазара в здравеопазването.

2.4. Ресурси на здравеопазването. Икономически потенциал.

2.5. Институция в здравеопазването. Институционално развитие.

3. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО. ФОРМИ НА ФИНАНСИРАНЕ (БЮДЖЕТНО, ОСИГУРИТЕЛНО, ЗАСТРАХОВАТЕЛНО, ДРУГИ ФОРМИ)

3.1. Заплащане на труда в здравеопазването. Системи на заплащане на труда в здравеопазването.

3.2. Финансиране на здравеопазването. Основни източници на финансиране.

3.3. Финансиране на здравеопазването. Начини за финансиране.

3.4. Финансов мениджмънт.

3.5. Здравно осигуряване. Системи на здравно осигуряване.

3.6. Съвременни модели за финансиране на здравеопазването.

4. СТРАТЕГИЧЕСКО И ОПЕРАТИВНО ПЛАНИРАНЕ

4.1. Приоритети и ролята им в здравеопазването.

- 4.2. Стратегическо планиране.
- 4.3. Съвременни стратегии в здравеопазването.
- 4.4. Оперативно планиране.
- 4.5. Бизнес план и неговото приложение в здравния мениджмънт.
- 4.6. Прогноза и ролята на прогнозирането в здравеопазването.
- 4.7. Програма и място и рола на програмите в здравеопазването.
- 4.8 Проект и място на проектите в развитието на здравеопазването.

5. СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

- 5.1. Системи на здравеопазване в света.
- 5.2. Системи на здравеопазването в България.
- 5.3. Номенклатура на здравните заведения. Обществено и частно здравеопазване.
- 5.4. Структура и функции на здравната система.
- 5.5. Потребности от медицинска помощ и технологии за тяхната оценка.

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА

- 6.1. Теория на управлението – кибернетика.
- 6.2. Същност на управлението. Обективни управленчески технологии (операционни технологии)
- 6.3. Икономически проблеми, свързани с управлението на кадрите.
- 6.4. Икономически проблеми, свързани с управлението на здравно-профилактични програми.
- 6.5. Икономически проблеми, свързани с управлението на лечебния процес и специфични лечебни дейности.
- 6.6. Икономически проблеми, свързани с управлението на материалните ценности и рационалното им използване.
- 6.7. Икономически проблеми, свързани със здравноосигурителната система и договаряне на медицинското обслужване на населението.

7. ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

- 7.1. Икономически анализ в здравеопазването. Видове икономически анализ.
- 7.2. Ефективност на здравеопазването. Методи за измерване на ефективността в здравеопазването.

8. ИЗУЧАВАНЕ ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

- 8.1. Медицинска демография.
- 8.2. Методи за изучаване здравето на населението. Позитивни и негативни показатели за здравен статус.
- 8.3. Демографски показатели като елемент в дейността на здравната система.

4.2.2. Практическа част, включваща знанията и уменията, които специализантът следва да придобие

Специалистите, придобили специалност „Икономика на здравеопазването“:

Ще знаят:

1. Структурата и функциите на здравеопазната система;
2. Основните икономически постановки, приложими в здравеопазването;
3. Основните икономически проблеми на здравната система и начините на тяхното определяне и решаване;
4. Традиционно използваните в икономиката статистически методи;
5. Методите за икономическо планиране и прогнозиране;
6. Методи за стратегическо и оперативно планиране;
7. Специфичността на икономическото управление в условията на ЗОС;
8. Планиране на необходимите финансови средства за дейността на здравните заведения;
9. Технологии за икономическа оценка на конкуриращи се управленчески алтернативи;

Ще могат:

1. Да диагностицират икономически здравни проблеми и да разработват алтернативи за тяхното решаване; да оценяват алтернативите и да аргументират избора на оптимална алтернатива в съответствие със здравната политика, наличните ресурси и ефективността на използването им;
2. Да разпределят ресурсите в зависимост от потребностите и приоритетите на здравната политика;
3. Да ползват и създават икономическа информация за нуждите на икономическото управление;
4. Да разработват икономически анализи – комплексни и целеви;
5. Да провеждат целеви проучвания за доказване ефективността в работата на здравната система;
6. Да ползват компютрите в ежедневната си икономико-аналитична работа и да познават базови програмни продукти за събиране и съхранение на информация и за анализ на събраната информация;
7. Самостоятелно и в колектив да решават здравни икономически проблеми с доказана ефективност.

4.3. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОЛОКВИУМИ И СРОКОВЕ ЗА ПОЛАГАНЕТО ИМ

Контролът в процеса на обучение е организиран в:

1. Полагане на пет **колоквиума** пред назначена комисия по “Икономика на здравеопазването” в следната последователност:

ТЕМА	СРОК
“Здравеопазна система – цел, задачи, структура и функции”	<i>до 6 месеца от зачисляването</i>
“Икономическа наука – класическа икономическа теория и съвременни икономически учения”	<i>до 9 месеца от зачисляването</i>
“Икономика на здравеопазването – предмет и метод; Форми на финансиране – източници на средства и начини на тяхното разпределение; Икономическо управление на здравеопазването”	<i>до 12 месеца от зачисляването</i>
“Методология на икономическия анализ – микро- и макроикономически анализ на здравеопазването”	<i>до 15 месеца от зачисляването</i>
“Приложение на компютърните технологии в икономическото управление на здравните заведения”	<i>до 18 месеца от зачисляването</i>

2. Самостоятелна разработка на тема, която да отговаря на следните изисквания:

- Да третира актуален за здравеопазването икономически проблем;
- Да има ясно поставена цел и същата да бъде постигната в предлаганата разработка;
- Да бъде написана на компютър и да бъде във вид, позволяващ архивирането ѝ;
- Да бъде придружена от две рецензии от здравни ръководители или преподаватели от висшите медицински училища.